

DE TRAGIEK VAN EEN CLOWN

Mansour Bahrami leek voorbestemd om tennisprof te worden. De politiek in zijn geboorteland Iran (voorheen Perzië) gooide danig roet in het eten. Toch wist hij via allerlei omwegen uiteindelijk met tennis zijn brood te verdienen. Al jaren vermaakt hij met zijn fratsen en zijn technische hoogstandjes het publiek bij voornamelijk seniorentoernooien. Met een glimlach op het gezicht voert hij de meest clowneske maar soms ook onnavolgbare kunsten uit. Achter die lach gaat echter ook een traan schuil. Dat kenmerkt de clown. TENNIS.nl Magazine zocht hem op bij de AFAS Tennis Classics in Apeldoorn.

De doorgaans vriendelijke en innemende gezichtsuitdrukking maakt korte tijd plaats voor een serieuze en enigszins trieste blik. Nog geen half uur later vermaakt Mansour Bahrami het publiek op de hem bekende wijze. Hoge bal opvangen in de broekzak, fluiten door de microfoon, met zes ballen in één hand gaan klaar staan voor de service, een nepsmash laten volgen door een perfecte dropshot en vanuit een stoel de smashes van de tegenstander retourneren. De meeste mensen kunnen zijn show bijna dromen maar krijgen er geen genoeg van. Hij dolt, hij speelt, hij entert. Het is zijn lust en zijn leven.

Een half uur daarvoor in de kleedkamer is Bahrami, die in april zijn 60ste verjaardag viert, nu en dan in gedachten verzonken. De entertainer op de internationale tennispodia is diep geraakt door het leed in de wereld. Niet alleen door de aanslagen in Parijs, maar ook door de tienduizenden vluchtelingen uit de gebieden waar hij vandaan komt. Sinds zijn eigen – hachelijke – avonturen weet hij als geen ander hoe het is en voelt om berooid in een volstrekt vreemde omgeving aan te komen. En... proberen te overleven.

Het is vrijdag 13 november als het noodlot toeslaat op verschillende plekken in Parijs, sinds zijn komst naar Europa begin jaren tachtig de woonplaats van de Iraniër. Hij zit, op zo'n zeven kilometer van de plek des onheils, gezellig te dineren met legende en vriend Björn Borg en diens echtgenote. Op het moment van de aanslag in onder andere theater Bataclan prikt Bahrami nietsvermoedend een vorkje. Totdat hij een whats-app-bericht krijgt van zijn zoon, dat er verderop in de stad van alles aan de hand is. Ongeloof maakt zich meester van het gezelschap;

van paniek is geen sprake, maar razendsnel wordt geïnventariseerd wat er loos is en of zij zelf ook gevaar lopen.

'Ik begrijp ook niet wat terroristen drijft. Net als in het christendom zegt de islam dat god je leven geeft en dat hij de enige is die het ook weer kan nemen. Deze barbaren zijn nietsontziend, doden willekeurig en met welk doel?'

'Ik verkeerde in een shocktoestand toen ik de eerste beelden op de televisie zag en was zeer aangedaan. Dat heeft wel vier, vijf dagen geduurd. Het is onbegrijpelijk dat terroristen zomaar in het wilde weg onschuldige mensen neermaaien. Dat heeft niets met religie te maken en ook niets met ideologie. Ik denk dat wij er in de westerse wereld met ons hoofd niet bij kunnen. Zware criminelen worden hier niet eens gedood. Wij hebben er al spijt van als we bij wijze van spreken een mug doodslaan. Ik begrijp ook niet wat hen drijft. Net als in het christendom zegt de islam dat God je leven geeft en dat hij de enige is die het ook weer kan nemen. Deze barbaren zijn nietsontziend, doden willekeurig en met welk doel?'

Hoe gaat 't met...

MANSOUR BAHRAMI

‘Ik heb avonden lang gehuild. Elke keer weer. Niet alleen de aanslagen in Parijs, maar ook de tv-beelden over vluchtende mensen raken mij diep’

De pijn en het verdriet zijn op zijn gezicht te lezen. De anders altijd goed geluimde Bahrami heeft het er te kwaad mee en kan er met zijn verstand niet bij. ‘Ik heb avonden lang gehuild. Elke keer weer. Niet alleen de aanslagen in Parijs, maar ook de tv-beelden over vluchtende mensen raken mij diep. Zoals dat jongetje dat aanspoelde op het strand. De volgepakte krotten van boten op de Middellandse Zee. De mensenmassa's voor prikkeldraadversperringen. Die mensen verlaten niet voor niets huis en haard. Dat is het laatste wat je wilt. Maar ze kunnen niet anders; de situatie is onhoudbaar en de dood ligt daar overal op de loer. Bovendien

is er geen werk, geen school, nauwelijks voedsel en de constante dreiging van een aanval.’

Niettemin gaat, ook voor Bahrami, het leven door. Hij laat zich niet uit het lood slaan, hoezeer hij de pijn van de medemens zelf ook voelt. ‘Ik ben niet bang om dood te gaan. Dat gaan we allemaal een keer. We moeten blijven doen wat we doen. Anders maak je een knieval voor deze zich mens noemende barbaren. Wat ik wel merk, is dat ik mij er meer van bewust ben dat ook ik zomaar een keer kan worden dood geschoten. So be it, ik ga daarom niet anders leven.’

Tennis was na de wisseling van de wacht in Perzië, waar tot dan de sjah's hadden geregeerd, in de ban gedaan. Het was een imperialistische sport, die niet paste in het puriteinse scenario, dat de geestelijk leiders voor de burgers hadden bedacht

Het drama raakt hem daarom zo diep, omdat hij zelf ook ooit zijn geboorteland is ontvlucht. Niet omdat hij moest, maar omdat hij weg wilde. Zijn droom, profennisser worden, kon hij onder het regime van de ayatollah's nooit verwezenlijken. Tennis was na de wisseling van de wacht in Perzië, waar tot dan de sjah's hadden geregeerd, in de ban gedaan. Het was een imperialistische sport, die niet paste in het puriteinse scenario dat de geestelijk leiders voor de burgers hadden bedacht.

Met een beetje zakgeld reisde hij naar Nice, terwijl het eigenlijk de bedoeling was dat hij zijn geluk zou gaan beproeven in de Verenigde Staten. ‘Maar mijn visum werd niet verlengd. De politieke leiders in Iran hadden het in de ogen van de Amerikanen verbruid. Iraniërs waren niet langer welkom. Dus mijn toekomst moest ergens anders liggen.’

Als je wilde slapen, deed je dat onder een brug maar op je tas. Dat was alles wat ik bezat’

Met wat spaarcentjes en een volgepakte tas kwam Bahrami in Nice terecht. Hij was 24 jaar en ging zijn droom achterna, maar kwam bedrogen uit. Was het niet Marco Borsato, die dat al eens bezong? ‘Toen Amerika niet langer een optie was, heb ik voor

Frankrijk gekozen. Omdat tennis destijds al een belangrijke sport was in dat land. Ik had slechts de verantwoordelijkheid voor mezelf. Nu zie je jonge vaders met hele gezinnen vluchten. Die moeten zorgen dat er voedsel en slaappleaatsen komen. Ik was begin jaren tachtig aanvankelijk ook dakloos. Ik had een tas bij me met persoonlijke spullen. Als je wilde slapen, deed je dat maar onder een brug op je tas. Dat was alles wat ik bezat. Je liep vervolgens maar verder, dag en nacht. Je probeerde aan wat eten te komen en een baantje te vinden. Soms had ik dagen niet te eten, soms een handje gepofte kastanjes. Als ik erop terugkijk was het echt puur overleven.’

Bahrami kreeg aanvankelijk een visum voor Frankrijk, maar dat werd later weer ingetrokken. Hij moest twee maanden onderduiken bij kennissen in de buurt van Parijs. Via een bekende uit het Iraanse tennis kwam hij in aanraking met een club net buiten Parijs, waar hij les kon geven. Hij kreeg de status van politiek vluchteling en mocht Frankrijk ook niet verlaten. Pas toen hij van de ATP een uitnodiging kreeg om mee te doen en de daarmee gepaard gaande publiciteit werden de sancties opgeheven. Intussen was hij te oud geworden om nog een succesvolle loopbaan als tennisprof op te bouwen, hoewel hij in het dubbelspel toch wat succesjes kon bijschrijven. Zo bereikte hij in 1989 aan de zijde van Eric Winogradsky zelfs de finale van het dubbelspel op Roland Garros.

Zijn balgevoel bracht hem een nieuwe carrière. Over de hele wereld vertoont hij zijn kunsten. Alle trucs heeft hij zelf ontwikkeld. Zijn gelijke is niet te vinden. Het blijft een schrale troost voor de man die zijn droom voor het grootste gedeelte in rook zag opgaan. Door toedoen van het politieke bestel, de intolerantie en ideologieën, die voor de eenling geen aandacht hebben.

‘Naast het serieuze werk moet er, zeker bij de senior events, ruimte zijn voor show en entertainment. Daarin heb ik me gespecialiseerd. Ik doe dit nog steeds 25 tot 30 weken per jaar’

Hij kan goed leven van zijn professie. ‘De AFAS Tennis Classics zijn voor de veertiende keer gehouden. Ik ben er veertien keer bij geweest. De Masters in de Royal Albert Hall in Londen bestaan nog langer en elke keer willen ze mij er graag bij hebben. Als ik een keer ergens een optreden heb verzorgd word ik het jaar daarop teruggevraagd. Ik breng iets extra's. De andere jongens weten inmiddels hoe het spel in elkaar steekt. Naast het serieuze werk moet er, zeker bij de senior events, ruimte zijn voor show en entertainment. Daarin heb ik me gespecialiseerd. Ik doe dit nog steeds 25 tot 30 weken per

jaar en hoewel de spieren wat langer nodig hebben om op te warmen en het herstel wat meer tijd vergt, gaat het mij nog prima af. Tennis is mijn leven. Ik heb er alles voor over gehad om mij in die sport te bekwamen. Al vanaf mijn vijfde, toen ik in Teheran ballen raapte op de banen van het tennispark van de sjah. Nu is Frankrijk mijn vaderland geworden. Ik zie mijn familie, of wat er van over is, in Iran eens in de zo veel tijd. Maar ik ben dat land ontgroeid en voel me veel meer Fransman. Dat is niet voor iedereen weggelegd, maar ik hoop dat veel van die arme vluchtelingen dat over vijf, tien of vijftien jaar ook kunnen zeggen. Dat het de ontberingen waard is geweest.’ ●

PASPOORT

MANSOUR BAHRAMI

Geboortedatum: **26 april 1956**
 Geboorteplaats: **Arak, Iran**
 Woonplaats: **Parijs, Frankrijk**
 Speelt: **Rechtshandig**
 Totaal prijzengeld: **\$368.780,-**
 Hoogste ATP-ranking: **192** (9 mei 1988)

ATP-titels: **0**

Beste prestaties Grand Slams:

Australian Open: **Tweede ronde dubbelspel** (1977)
 Roland Garros: **Finalist dubbelspel** (1989)
 Wimbledon: **Tweede ronde dubbelspel** (1988)
 US Open: **Derde ronde dubbelspel** (1987)